BIULETYN KOWIEŃSKI

Nr. Wilno,dnia 2o lipca 1936 r. 1481.

Treść numeru:

I.ZAGADNIENIE POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

1/.Gustainis o Układzie Sił Politycznych w Polsce. Dział.I.Srt 1.
2/.L.Žinios o opinji generalnego sekretarza Międzynarodowego Związku Spółdzielni w sprawie stosunków Międzynarodowych. " "

Kronika.

3/ Dokoła rokowań handlowych z Niemcami. " "
4/ Działalność do spraw opcji. " "
5/ Wizyta rektora Staniewicza w Kownie. " 2.
6/ Odwołanie sankcyj anty-włoskich. " "
7/ Wizyta członka Ligi Narodów w Kownie. " "
8/ Wizyta byłego konsula polskiego w Kownie. " "

III.ZAGADNIENIE POLITYKI WEWNETRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

Kronika.

9/ Sprawa projektu reformy Szkolnictwa Powszechnego. III. 2.
10/ Sprawa zamknięcia gimnazjów prywatnych i seminarjów nauczycielskich. " "
11/ Działalność Uniwersytetu Kowieńskiego. " 3.

IV.SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOSCI NARODOWYCH NA LITWIE.

12/ Echa"Artykułu Dnia Polskiego"w sprawie odlitewszczenia nazwisk"L.Aidas" IV. "

VIII.Z ZYCIA LITWINOW I PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.

Kronika.

13/"Vil.Rytojus" o ukaraniu prezesów oddziałów T-wa św. Kazimierza. VIII. "
14/"Vil.Rytojus"o zakazie urządzenia litewskiego wieczoru. " 4
15/ "Vil.Rytojus" O zawieszeniu i zamknięciu oddziałów T-wa św.Kazimierza i czytelni "Rytasa" " "
16/ "VilRytojus" o kontroli kółka Litewskiego T-wa Rolniczego " "
17/ "Vil Rytojus" o zawieszeniu i zamknięciu oddziałów T-wa św.Kazimierza " "

Wydawnictwo informacyjne Instytutu Naukowo-Badawczego Europy Wschodniej. (Referat Litewski).

I. ZAGADNIENIE POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

1/, GUSTAINIS O UKŁADZIE SIŁ POLITYCZNYCH W POLSCE.
L.Aidas 325 18 lipca r.b. Korespondencja GustAinisa P.t."Jakie siły politycznęprzejawiają się dziś w Polsce".Streszczenie:

Układ sił politycznych w Polsce jest kwestją interesującą nie samych tylko Polaków.Nie łatwo jest odpowiedzieć na pytanie kto dziś rządzi w Polsce,jakie są stosunki politycznych sił w kraju i co będzie w najbliższej przyszłości? Po śmierci J.Piłsudskiego pozostawiony przezeń kapitał polityczny już powoli topnieje. Trzeba myśleć o nowych zródłach sił politycznych,o reorganizacji społeczeństwa,wysunięciu nowych ludzi,stworzeniu nowych autorytetów.

Nie ulega wątpliwości,że obecnie więcej jeszcze niż za czasów Piłsudskiego odegrywa w państwie ogromną rolę armja.Generał Rydz Smigły rozumie bardzo dobrze,że trzeba stworzyć nową organizację polityczną,którąby wzięła ciężar polityki polskiej na swe plecy. 6 sierpnia ma się odbyć Zjazd Legjonistów,na którym Rydz Smigły ma wygłosić wielką mowę polityczną w sprawie podstaw programu nowej organizacji politycznej.Nikt dziś nie wie jeszcze co powie generał i z kim pójdzie: z endekami,ludowcami Witosa czy też z kimś innym.Rząd nie posiada obecnie swej partji,czy zorganizowanego obozu.Posiada natomiast w swych rękach armję,która realnie o wiele więcej waży niż jakakolwiek partja.Jednak wódz jej rozumie,że armji jest bardzo trudnoponosić dłuższy czas odpowiedzialność polityczną.Dlatego też pragnie on stworzyć inny odpowiedni organ,który by tę odpowiedzialność z armji zdjął.Tak należy rozumieć zadanie jakie powierzył generał pułkownikowi Kocowi w sprawie zorganizowania nowych sił społecznych. A-8/38.

2/ L.ŻINIOS O OPINJI GENERALNEGO SEKRETARZA MIEDZYNARODOWEGO ZWIAZKU SPOŁDZIELNI W SPRAWIE STOSUNKOW MIEDZYNARODOWYCH.
L.Żinios 129.z X 15. Wywiad z generalnym sekretarzem Międzynarodowego Związku Spółdzielni w sprawie Stosunków międzynarodowych Streszczenie:

Generalny sekrętarz Międzynarodowego Związku Spółdzielni p. Henryk May w swym wywiadzie udzielonym przedstawicielom prasy litewskiej [illegible] mówił o międzynarodowych stosunkach i spółdzielczości.Według niego Litwa w dziedzinie spółdzielczości winna postępować w zakresie szerszym,niż tylko w zakresie swych interesów.Pan May wyraził miłe zdziwienie spowodu dostrzeżonych przezeń w krajach bałtyckich postępów w dziedzinie spółdzielczości.Zdaniem P.Maya gdyby Międzynarodowy Związek Spółdzielczy rozstrzygał sprawy międzynarodowe,dawnoby nie było problemu wileńskiego,ani abisyńskiego,Obecnie już Związek Spółdzielczy,gdzie są silne i słabsze narody,nigdy nie waha się,gdy chodzi o obronę słabszego przed nielegalnemi działaniami silniejszego.

P.May oświadczył dalej,że w systemie spółdzielczym niema takiego przelicytowania się jak w systemie kapilistycznym.Ruch spółdzielczy nie powinien się ograniczać do spraw gospodarczych tylko,lecz również obejmować w pewnym stopniu akcję polityczną. /A-11/

K r o n i k a.

3/ "DOKOŁA ROKOWAN HANDLOWYCH Z NIEMCAMI".L.Żinios z 14 lipca. Według wiadomości pochodzących z Berlina,litewsko-niemieckie rokowania handlowe zostaną wkrótce zakończone.Osiągnięto już zasadnicze porozumienie we wszystkich kwestjach.Obecnie na porządku dziennym obrad figuruje detalizacja objektów umowy handlowej oraz kilka innych kwestyj o charakterze technicznym.Niektórzy członkowie delegacji litewskiej z dyr.Norkaitisem na czele powrócą już w tych dniach do Kowna:A-6.

4/DZIAŁALNOSC KOMISJI DO SPRAW OPCJI.L.Żinios z 14. W Kow- [illegible] nie odbywają się obecnie posiedzenia mieszanej komisji do spraw optacji.Z przebiegu rokowań wynika,iż w niektórych kwestjach porozumienie będzie trudne do osiągnięcia.

Przypuszczalnie w charakterze arbitra zostanie zaproszony [illegible] znawca ze Szwajcarji,jak to jest przewidziane w konwecji.A-6.

I. ZAGADNIENIE POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

1/. OSTATNIE O UKŁADZIE SIŁ POLITYCZNYCH W POLSCE.
L.Aidas 335 18 lipca r.b. Korespondencja Gustainisa P.t."Jakie siły polityczne przejawiają się dziś w Polsce".Streszczenie:

Układ sił politycznych w Polsce jest kwestją interesującą nie samych tylko Polaków.Nie łatwo jest odpowiedzieć na pytanie kto dziś rządzi w Polsce,jakie są stosunki politycznych sił w kraju i co będzie w najbliższej przyszłości. Po śmierci J.Piłsudskiego pozostawiony przezeń kapitał polityczny już powoli topnieje. Trzeba myśleć o nowych źródłach sił politycznych,o reorganizacji społeczeństwa,wysunięciu nowych ludzi,stworzeniu nowych autorytetów.

Nie ulega wątpliwości,że obecnie więcej jeszcze niż za czasów Piłsudskiego odgrywa w państwie ogromną rolę armja.Generał Rydz Śmigły rozumie bardzo dobrze,że trzeba stworzyć nową organizację polityczną,któraby wzięła ciężar polityki polskiej na swe plecy. 6 sierpnia ma się odbyć Zjazd Legjonistów,na którym Rydz Śmigły ma wygłosić wielką mowę polityczną w sprawie podstaw programu nowej organizacji politycznej.Nikt dziś nie wie jeszcze co powie generał i z kim pójdzie: z endekami,ludowcami Witosa czy też z kimś innym.Rząd nie posiada obecnie swej partji,czy zorganizowanego obozu.Posiada natomiast w swych rękach armję,która realnie o wiele więcej waży niż jakakolwiek partja.Jednak wódz jej rozumie,że armji jest bardzo trudno ponosić dłuższy czas odpowiedzialność polityczną.Dlatego też pragnie on stworzyć inny odpowiedni organ,któryby tę odpowiedzialność z armji zdjął.Tak należy rozumieć zadanie jakie powierzył generał pułkownikowi Kocowi w sprawie zorganizowania nowych sił społecznych. A-8/38.

2/ L.ZINIOS O OPINJI GENERALNEGO SEKRETARZA MIĘDZYNARODOWEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELNI W SPRAWIE STOSUNKÓW MIĘDZYNARODOWYCH.
L.Zinios 129.z X 15. Wywiad z generalnym sekretarzem Międzynarodowego Związku Spółdzielni w sprawie stosunków międzynarodowych Streszczenie:

Generalny sekretarz Międzynarodowego Związku Spółdzielni p. Henryk May w swym wywiadzie udzielonym przedstawicielom prasy litewskiej , mówił o międzynarodowych stosunkach i spółdzielczości.Według niego Litwa w dziedzinie spółdzielczości wiele postępowe w zakresie szerszym,niż tylko w zakresie swych interesów.Pan May wyraził miłe zdziwienie z powodu dostrzeżonych przezeń w krajach bałtyckich postępów w dziedzinie spółdzielczości.Zdaniem P.Maya gdyby międzynarodowy Związek Spółdzielczy rozstrzygał sprawy międzynarodowe,dawnoby nie było problemu wileńskiego,ani abisyńskiego. Obecnie już Związek Spółdzielczy,gdzie są silne i słabsze narody,nigdy nie waha się,gdy chodzi o obronę słabszego przed niesłusznemi działaniami silniejszego.

P.May oświadczył dalej,że w systemie spółdzielczym niema takiego przeciwstawienia się jak w systemie kapitalistycznym..Ruch spółdzielczy nie powinien się ograniczać do spraw gospodarczych tylko,lecz również obejmować w pewnym stopniu akcję polityczną. /A-11/

K r o n i k a.

3/ "DOKOŁA ROKOWAŃ HANDLOWYCH Z NIEMCAMI".L.Zinios z 14 lipca.Według wiadomości pochodzących z Berlina,litewsko-niemieckie rokowania handlowe zostały właściwie zakończone.Osiągnięto już zasadnicze porozumienie we wszystkich kwestjach.Obecnie na porządku dziennym obrad figuruje detalizacja objektów umowy handlowej oraz kilka innych kwestyj o charakterze technicznym.Niektórzy członkowie delegacji litewskiej z dyr.Norkaitisem na czele powrócą już w tych dniach do Kowna.A-6.

4/DZIAŁALNOŚĆ KOMISJI DO SPRAW OPCJI".L.Zinios z 14. W Kownie odbywają się obecnie posiedzenia mieszanej komisji do spraw optacji.Z przebiegu rokowań wynika,iż w niektórych kwestjach porozumienie będzie trudne do osiągnięcia.

Przypuszczalnie w charakterze arbitra zostanie zaproszony [illegible] ze Szwajcarji,jak to jest przewidziane w konwencji.A-6.

5/ WIZYTA REKTORA STANIEWICZA W KOWNIE. Dz.Pol.z 13.VII
W tych dniach przybył do Litwy przez Jewje Rektor Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie prof.Witold Staniewicz.P.Rektor odwiedził redakcję"Dz.Pol" i inne instytucje polskie w Kownie.Złożył on też wizyty rektorowi U.W.W.Prof.Roemerowi i paru innym osobistościom. A -8/17.

6/ ODWOŁANIE SANKCYJ ANTYWŁOSKICH"L.Žinios"z 15 .VII.
Opierając się na sprawozdaniu Ministra Spraw Zagranicznych dotyczącego wniosku komitetu koordynacyjnego Ligi Narodów z dn.6 b.m. w sprawie sankcyj przeciwko Włochom,dnia 14 b.m.Gabinet Ministrów uchwalił odwołać i znieść z dniem 15.VII wszystkie ograniczenia.A-11

7/ WIZYTA CZŁONKA LIGI NARODOW W KOWNIE"Diena"z dnia 12 lipca.
Niedawno miał przybyć na Litwę zastępca generalnego sekretarza Ligi Narodów Ezkariate.Podróż jego .spowodu plenarnego posiedzenia Ligi Narodów,została odłożona. W tych dniach ostatecznie się wyjaśni termin przyjazdu p.Ezkariate do Kowna.A-14.

8/ WIZYTA BYŁEGO KONSULA POLSKIEGO W KOWNIE.Sekmadienisz 19/VII
W tych dniach w Kownie bawił były konsul polski w Królewcu Ileński.Po odwiedzeniu swych krewnych i p.Katelbacha były konsul opuścił Kowno/A-8/17./

III.ZAGADNIENIE POLITYKI WEWNETRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a.

9/ SPRAWA PROJEKTU REFORMY SZKOLNICTWA POWSZECHNEGO"L.Žinios"z 18 VII.
Opracowany przez Ministerstwo Oświaty projekt nowej ustawy o szkolnictwie początkowem przewiduje wiele zasadniczych zmian.
Dotychczasowa ustawa przewidywała naprz. iż szkoły początkowe może otwierać i utrzymywać Ministerstwo Oświaty,samorządy,organizacje społeczne i religijne oraz poszczególni obywatele Litwy.
Projekt nowej ustawy przewiduje natomiast ,iż szkoły zakłada i utrzymuje Ministerstwo Oświaty.Sieć szkół tworzą samorządy powiatów i miast pierwszej kategorji,zatwierdza zaś Ministerstwo Oświaty.
Ministerstwo może zezwolić na założenie szkoły również organizacjom oświatowym, o ile cele ich odpowiadają celom szkół utrzymywanych przez państwo.
Nauka w szkole początkowejzostaje rozłożona na 6 lat, z których pierwsze cztery lata stanowią pierwszy stopień nauki początkowej,zaś dwa następne lata - drugi stpień.Samorządy gminne i miejskie sporządzają spisy dzieci,obowiązanych uczęszczać do szkoły początkowej.
Dla dzieci ułomnych mogą być zakładane osobne szkoły.W okolicach gdzie przynajmniej 30 dzieci posiada rodziców nienależących do żadnego wyznania, może być założona szkoła bez obowiązkowego nauczynia religji.
Zamiast lekcji religji zostanie wprowadzona w tych szkołach nauka etyki
Obowiązek utrzymania szkół początkowych w dużej mierze powierzony jest miejscowym samorządem./C-17/

10.SPRAWA ZAMKNIĘCIA GIMNAZJOW PRYWATNYCH I SEMINARJOW NAUCZYCIELSKICH.L.Žinios z 18 b.m:Z rozporządzenia Ministra Oświaty z początkiem roku szkolnego zostaje zamknięty szereg gimnazjów prywatnych i seminarjów nauczycielskich.Personel pedagogiczny zamkniętych uczelni zostaje zwolniony z zajmowanych stanowisk,zaś archiwa szkolne są przekazywane do archiwum państwowego.
W liczbie zamkniętych szkół znajduje się gimnazjum w Krożach,utrzymywane przez t-wo"Žiburis" seminarjum nauczycielskie w Marjampolu,żydowskie seminarjum nauczycielskie"Saulé" w Kownie oraz oraz seminarjum nauczycielskie kongregacji sióstr Sercanek w Kownie.
Jak podają seminarja zostały zamknięte w związku z zakładaniem instytutów pedagogicznych.
Jednocześnie z zamknięciem szeregu szkół zostały utworzone nowe gimnazja rządowe.Do nowootwartych szkół należy gimnazjum w Janiszkach /przekształcone z progimnazjum/oraz "IV gimnazjum rządowe w Kownie"/przekształcone z I kowieńskiego /progimnazjum./

Dyrektor III gimnazjum rządowego w Kownie/uprzednio z językiem wykładowym polskim J.Baronas został przeniesiony na emeryturę. Na opróżnione stanowisko dyrektora gimnazjum wyznaczono Dr.A.RukszęC-17/VII

11.DZIAŁALNOSC UNIWERSYTETU KOWIENSKIEGO".L.Žinios"z 18:Podania o wstąpienie do Uniwersytetu W.W.są już przyjmowane. Już do kancelarji Uniwersytetu wpłynęło już kilkanaście podań.

Uniwersytet W.W. od chwili jego założenia udzielił dyplomów naukowych 2.446 osobom.W roku bież. udzielono 220 dyplomów.Najwięcej dyplomów udzielono absolwentom wydziału prawnego.

Uniwersytet udzielił ogółem 29 osobom stopień doktorski.W bież roku szkolnym stopień doktora uzyskały 3 osoby. /C-29./

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOSCI NARODOWYCH NA LITWIE.

12. ECHA"ARTYKUŁU DNIA POLSKIEGO" W SPRAWIE ODLITEWSZCZYNIA NAZWISK w"L.AIDAS".L.Aidas Nr.322 i 326 z 16 i 18 lipca:

Streszczenie:

Dzień Polski zamieścił niedawno artykuł skierowany przeciwko zlitewszczaniu nazwisk i nazw miejscowości.Autor artykułu niesłusznie twierdzi,że szeroko podjęte zlitewszczanie nazwisk i nazw miejscowiści stworzyłoby w litewskim życiu państwowem moment jakiego jeszcze w historji nie było.Autor ubolewa nietyle spowodu mających ulec zlitewszczeniu nazw wsi i miasteczek ile spowodu dworów i innych miejscowości rzekomo zamieszkałych odawna przez Polaków.Autor myli się twierdząc,że właściciele dworów na Litwie byli Polakami.Jedynie w poszczególnych wypadkach bywali na Litwie właściciele dworów polskiego pochodzenia.Absolutna większość obszarników litewskich składała się z Litwinów najczęściej spolszczonych.Narodowe dobro społeczeństwa litewskiego wymaga,by w Niepodległej Ojczyźnie,została odbudowana litewskość tam gdzie ją sponiewierali obszarnicy,bądź w osobach spolszczonych Litwinów,bądź też w osobach przybyszów-Polaków.Naród litewski nie chce dalej widzieć i słyszeć w swej ojczyźnie polskich nazw miejscowości, któreby wciąż przypominały Litwinom tępioną litewskość w przeszłości i wykazywały brak szacunku dla niej w teraźniejszości.Tolerowanie zabytków polskości w Litwie,gdzie Litwini nie są zaborcami,jak Polacy w Wileńszczyźnie,a tylko legalnymi gospodarzami.nie może mieć miejsca.

Polskość nazwisk obywateli litewskich bynajmniej nie świadczy,że ich posiadacze są Polakami.Ustawy Wielkiego Księstwa Litewskiego nie pozwalały Polakom na zalewanie Litwy.Jedynie garstce Polaków udało się obejść Statut Litewski i przedostać się na Litwę.Liczba Polaków litewskich jest więc mała.Nie podobno ich też nazwać Polakami czystej krwi,gdyż przez swe związki z Litwinkami znaturalizowali się oni i są dziś więcej Litwinami niż Polakami.Jeżeli chcą oni uważać siebie za Polaków i wykażą dokumentalnie swe polskie pochodzenie,to ich polskie nazwiska nie będą litewszczone,a pozostaną takie jak dotychczas.Będzie się od tych obywateli tylko wymagać,by nie wsadzali kijów koło postępu litewskiego,a byli lojalmi.

W Litwie nazwiska litwinów muszą być tylko litewskie.Nie podobna pozostawić ich w stanie spolszczonym,jeżeli nie chcą Litwinip popełnić ciężkiego przewinienia względem ojczyzny i litewskości,Należy przywrócić charakter dawnej ojczyzny,gdie Litwin nie tylko sam nazywał się po litewsku,lecz również mieszkał we wsiach o litewskich nazwach Muszą więc Litwini koniecznie zlitewszczyć swe wynarodowione nazwiska. /D-2./

VIII. Z ŻYCIA LITWINOW I PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.

Kronika.

13/ ~~VILNIAUS~~ RETOJUS O UKARANIU PREZESOW ODDZIAŁOW T-WA św. KAZIMIERZ... z 17:Ostatnio komendant policji w Hoduciszkach Lutkiewicz rewidował księgi oddziałów T-wa św. Kazimierza w gm. Hoduciskiej, zwracając główną uwagę na to czy w listach członków zaznaczona jest ich przynależność państwowa.Gdy wzmianki tej brakło,Lutkiewicz spisywał protokoły.W ich wyniku zostalu skazani prezesowie oddziałów T-wa św. Kazimierza Lapinas na 50 zł. grzywny,M.Rakauskas - 70 M.Kairys -50

Dyrektor III gimnazjum rządowego w Kownie/uprzednio z językiem wykładowym polskim J.Baronas został przeniesiony na emeryturę. Na opróżnione stanowisko dyrektora gimnazjum wyznaczono Dr.A.Rukszę.-17/VII

11.DZIAŁALNOŚĆ UNIWERSYTETU KOWIEŃSKIEGO".L.Žinios"z 18:Podania o wstąpienie do Uniwersytetu W.W.są już przyjmowane.. Już do kancelarji Uniwersytetu wpłynęło już kilkanaście podań.

Uniwersytet W.W. od chwili jego założenia udzielił dyplomów naukowych 2.446 osobom.W roku bież. udzielono 220 dyplomów.Najwięcej dyplomów udzielono absolwentom wydziału prawnego.

Uniwersytet udzielił ogółem 29 osobom stopień doktorski.W bież roku szkolnym stopień doktora uzyskały 3 osoby. /C-23./

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI
NARODOWYCH NA LITWIE.

12. ECHA "ARTYKUŁU DNIA POLSKIEGO" W SPRAWIE ODLITEWSZCZENIA NAZWISK w "L.AIDAS".L.Aidas Nr.322 i 326 z 16 i 18 lipca:

Streszczenie:

Dzień Polski zamieścił niedawno artykuł skierowany przeciwko zlitewszczaniu nazwisk i nazw miejscowości.Autor artykułu niesłusznie twierdzi,że szeroko podjęte zlitewszczanie nazwisk i nazw miejscowości stworzyłoby w litewskim życiu państwowem moment jakiego jeszcze w historji nie było.Autor ubolewa nietylko z powodu mających ulec zlitewszczeniu nazw wsi i miasteczek ile z powodu dworów i innych miejscowości rzekomo zamieszkałych oddawna przez Polaków.Autor mylił się twierdząc,że właściciele dworów na Litwie byli Polakami.Jedynie w poszczególnych wypadkach bywali na Litwie właściciele dworów polskiego pochodzenia.Absolutna większość obszarników litewskich składała się z Litwinów najczęściej spolszczonych.Narodowe dobro społeczeństwa litewskiego wymaga,by w Niepodległej Ojczyźnie,została odbudowana litewskość tam gdzie ją spotniewierali obszarnicy,bądź w osobach spolszczonych Litwinów,bądź też w osobach przybyszów-Polaków.Naród litewski nie chce dalej widzieć i słyszeć w swej ojczyźnie polskich nazw miejscowości, któreby wciąż przypominały Litwinom tępioną litewskość w przeszłości i kazywały brak szacunku dla niej w teraźniejszości.Tolerowanie zabytków polskości w Litwie,gdzie Litwini nie są zaborcami,jak Polacy w Wileńszczyźnie,a tylko legalnymi gospodarzami,nie może mieć miejsca.

Polskość nazwisk obywateli litewskich bynajmniej nie świadczy,że ich posiadacze są Polakami.Ustawy Wielkiego Księstwa Litewskiego nie pozwalały Polakom na zalewanie Litwy.Jedynie garstce Polaków udało się obejść Statut Litewski i przedostać się na Litwę.Liczba Polaków litewskich jest więc mała.Nie podobno ich też nazwać Polakami czystej krwi,gdyż przez swe związki z Litwinkami znaturalizowali się oni i są dziś więcej Litwinami niż Polakami.Jeżeli chcą oni uważać siebie za Polaków i wykażą dokumentalnie swe polskie pochodzenie,to ich polskie nazwiska nie będą litewszczone,a pozostaną takie jak dotychczas.Będzie się od tych obywateli tylko wymagać,by nie wsadzali kijów koło postępu litewskiego,a byli lojalni.

Litwie nazwiska Litwinów muszą być tylko litewskie.Nie podobna pozostawić ich w stanie spolszczonym,jeżeli nie chce Litwinię popełnić ciężkiego przewinienia względem ojczyzny i litewskości.Należy przywrócić charakter dawnej ojczyzny,gdzie Litwin nie tylko sam nazywał się po litewsku,lecz również mieszkał we wsiach o litewskich nazwach. Muszą więc Litwini koniecznie zlitewszczyć swe wynarodowione nazwiska. /D-2./

VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW I PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.

Kronika.

13/ WINKLES RATNUS O UKARANIU PREZESOW ODDZIAŁOW T-WA K.ZIMIERA. z 17:Ostatnio komendant policji w Hoduciszkach Lutkiewicz rewidowaŁ księgi oddziałów T-wa św. Kazimierza w gm. Hoduciskiej, zwracając główną uwagę na to czy w listach członków zaznaczona jest ich przynależność państwowa.Gdy wzmianki tej brakło,Lutkiewicz spisywał protokóły.W ich wyniku zostali skazani prezesowie oddziałów T-wa św. Kazimierza Łapinas na 50 zł. grzywny.M.Rakauskas - 70 M.Kairys -50

J.Burokas - 50 F.Subacius - 50 Luksa - 50,D.Pirtelis - 60 /H./

14." VIL.RYTOJUS".O ZAKAZIE URZĄDZENIA LITEWSKIEGO WIECZORU.
" Vil.Rytojus" z 17:VII Mergażerach gm. Orańskiej pow. wil.troc.starostwo zakazało urządzenia wieczoru litewskiego z przedstawieniem,mimo,że dotychczas zawsze pozwalało miejscowemu Oddz.To-wa św.Kazimierza,na urządzanie takich wieczorów./H./

15/"VIL.RYTOJUS" O ZAWIESZENIU I ZAMKNIĘCIU ODDZIAŁOW T-WA ŚW.KAZIMIERZA I CZYTELNI "RYTASA".Vl-Ryt.17: W tych dniach z rozp.starosty suwalskiego zamknięta została czytelnia"Rytasa " w Żagarach.Po zamknięciu czytelni policja zabrała książki.

Zamknięte również zostały czytelnie w Nierawach i Latażerach pow. grodzieńskiego.

Zawieszone zostały niedawno oddziały T-wa św. Kazimierza w Mejrowach,gm-Dougieliskiej,Waszniunach,gm-Dougieliskiej.Senat Worze gm. święciańskiej i Wasiunach,gm. twereckiej.Jednocześnie zamknięty zosta oddział w Linkoniach,gm. Hoduciskiej,który poprzednio był zawieszony.

Starosta powiatu grodzieńskiego Drożański zakomunikował,że zawiesił,oddział- T-wa św. Kazimierza w Dubininkach,gm.Marcinkańskiej.

3 lipca r.b.Centralny Zarząd T-wa św.Kazimierza otrzymał pismo z województwa ,w którem komunikuje się,że apelacyjne skargi spowodu zamknięcia Oddziałów T-wa św.Kazimierza w Ryzgunach,gm. Dougieliski i Stojumach,gm.Miejegiańskiej,zostały odrzucone.Temsamem oddziały te zostały ostatecznie zamknięte./H/.

16./"VIL.RYTOJUS"O KONTROLI KÓŁKA LITEWSKIEGO T-A ROLNICZEGO. Vil.Ryt. z 17VII.W tych dniach komendant policji w Twereczu Gizo,w raz z policjantem Hermanem przeprowadzili kontrolę ksiag Kółka Litewskiego T-wa Rolniczego w Gontownikach gm.Twereckiej pow. święciańskiego. /H/ Vil.Rytojus

17/ VIL"RYTOJUS O ZAWIESZENIU I ZAMKNIECIU ODDZIAŁÓW T-wa ŚW. KAZIMIERZA.Vil.Ryt. z 13 : Starosta swięciański zakomunikował Centralnemu Zarządowi T-wo św.Kazimierza o zawieszeniu oddziału T-wa w Twereczu i zamknięciu zawieszonych poprzednio oddziałów w Pociszkach gm. Hudosiskiej i Rekuciach gm. Kołtyniańskiej .Pozatem zawieszone zostały czytelnie i oddziały"Rytasa " w Twereczu i Ignalinie./H./